

Ірина Миколаївна ЧІСТЯКОВА

Завідувачка кафедри міжнародних відносин та права, кандидат філософських наук, доцент, Національний університет «Одеська політехніка», пр. Шевченко, 1, Одеса, 65044, Україна
E-mail: i.m.chistyakova@op.edu.ua,

Валентина Олександрівна БАБІНА

Доцент кафедри міжнародних відносин та права, кандидат політичних наук, Національний університет «Одеська політехніка», пр. Шевченко, 1, Одеса, 65044, Україна
E-mail: v.o.babina@op.edu.ua,

Iryna CHISTIAKOVA

Head of the Department of International Relations and Law, PhD in Philosophy, Associate Professor, National University «Odesa Polytechnic», 1 Shevchenko Ave., Odessa, 65044, Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0182-9334>

Valentyna Babina

Associate Professor of the Department of International Relations and Law, Candidate of Political Sciences, National University «Odesa Polytechnic», 1 Shevchenko Ave., Odessa, 65044, Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2796-5024>

УДК 327.39:303.446.2

ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕГІОНАЛЬНИХ ПОЛІТИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Received 12 July 2024; revised 18 July 2024; accepted 19 July 2024

DOI: 10.15421/352438

Анотація

У статті розглядається проблема впливу глобалізації на розвиток та функціонування регіональних політичних організацій у міжнародних відносинах. аналіз ефективності регіональних політичних систем у міжнародних відносинах в умовах глобалізації. Дослідження спрямоване на виявлення механізмів взаємодії та координації, які сприяють стабільності та розвитку регіональних систем, а також на визначення основних викликів та загроз, що постають перед ними в умовах глобалізаційних процесів. Крім того, дослідження має на меті розробку рекомендацій щодо підвищення ефективності регіональних політичних систем через оптимізацію чинних стратегій співпраці та інтеграції.

Дослідження базується на міждисциплінарному підході, що включає аналіз історичного розвитку регіональних політичних систем, вивчення сучасних політичних і економічних процесів, а також аналіз конкретних випадків діяльності ключових регіональних організацій. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю розуміння ефективності регіональних політичних організацій у розв'язуванні глобальних проблем. Наукова новизна роботи полягає у всебічному аналізі взаємодії регіональних організацій з глобальними структурами та їхньої ролі в сучасних міжнародних відносинах. У дослідженні підкреслюється роль регіональних політичних організацій як посередників між національними державами та глобальними структурами. Встановлено, що ці організації сприяють вирішенню конфліктів, економічній інтеграції та стабільності. Аналізуються позитивні та негативні аспекти глобалізації для регіональних політичних організацій, а також виклики, з якими вони стикаються.

Практичне значення роботи полягає в наданні рекомендацій для підвищення ефективності регіональних політичних організацій у глобалізованому світі. Ці рекомендації будуть корисними для політиків, аналітиків та міжнародних організацій, які займаються регіональним співробітництвом та глобальним управлінням. Стаття значно сприяє розумінню ролі регіональних політичних організацій у сучасному міжнародному ландшафті, підкреслюючи їхню важливість у розв'язанні глобальних проблем та забезпеченні міжнародної стабільності. Результати дослідження відкривають нові перспективи для подальших досліджень та розвитку управлінських стратегій.

Ефективність регіональних політичних організацій у міжнародних відносинах залежить від їхньої здатності вирішувати конфлікти, забезпечувати безпеку, сприяти економічній інтеграції та співпраці з міжнародними структурами. Для підвищення ефективності важливо розвивати спільні управлінські механізми, підтримувати культурні обміни та освітні програми, створювати спільні ринки й інфраструктурні проекти, розвивати партнерські відносини з міжнародними структурами

та посилювати діяльність у сфері конфліктології. Ці заходи сприятимуть політичній стабільності, економічному зростанню та соціокультурній інтеграції регіонів у глобалізованому світі.

Ключові слова: глобалізація, регіональні політичні організації, міжнародні відносини.

EFFECTIVENESS OF REGIONAL POLITICAL ORGANIZATIONS IN INTERNATIONAL RELATIONS IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

Abstract

This article examines the impact of globalization on the development and functioning of regional political organizations in international relations. It analyses the effectiveness of regional political systems amidst globalized processes, focusing on mechanisms of interaction and coordination that contribute to regional stability and development. The study also identifies key challenges and threats these organizations face in the context of globalization. Additionally, the research aims to develop recommendations for enhancing the efficiency of regional political systems through optimizing existing cooperation and integration strategies.

The study adopts an interdisciplinary approach, incorporating analysis of historical development of regional political systems, examination of contemporary political and economic processes, and analysis of specific activities of key regional organizations. The relevance of the study is underscored by the necessity to understand the effectiveness of regional political organizations in addressing global challenges. The scientific novelty lies in the comprehensive analysis of the interaction between regional organizations and global structures, emphasizing their role in contemporary international relations. The research highlights the role of regional political organizations as intermediaries between national states and global structures. It identifies these organizations as facilitators in conflict resolution, economic integration, and stability. The study assesses both positive and negative aspects of globalization for regional political organizations, along with the challenges they encounter.

Practical implications of this work include providing recommendations to enhance the effectiveness of regional political organizations in a globalized world. These recommendations are valuable for policymakers, analysts, and international organizations engaged in regional cooperation and global governance. The article significantly contributes to understanding the role of regional political organizations in the contemporary international landscape, emphasizing their importance in addressing global issues and ensuring international stability. The findings of the study open new perspectives for further research and development of management strategies in these contexts.

Keywords: globalization, regional political organizations, international relations.

Постановка проблеми.

Глобалізація, як процес інтеграції світових економік, політик, культур і соціальних систем, значно впливає на розвиток і функціонування регіональних політичних систем. Глобалізація сприяє зростанню взаємозалежності між країнами, що вимагає координації політичних, економічних і соціальних політик для ефективного вирішення таких глобальних викликів, як зміна клімату, міжнародний тероризм, масові міграційні потоки, пандемії та воєнні конфлікти. Однак вона також може мати негативні наслідки, зокрема загострення економічної нерівності, зростання соціальної напруженості та політичної нестабільності, що призводить до зменшення державного суверенітету та послаблення національних інститутів.

Регіональні політичні організації відіграють ключову роль у міжнародних відносинах,

виступаючи посередниками між національними державами та глобальними інститутами. Вони надають платформу для вирішення регіональних конфліктів, сприяють економічній інтеграції, політичній стабільності та соціальному розвитку. Наприклад, Європейський Союз не лише інтегрує своїх членів, але й відіграє значну роль у глобальній політиці. Такі організації також можуть слугувати моделями для інших регіонів, демонструючи ефективні стратегії інтеграції та співпраці.

У контексті глобалізації, дослідження ефективності регіональних політичних організацій набуває особливого значення. Воно дозволяє виявити сильні та слабкі сторони чинних механізмів співпраці, визначити шляхи їх подальшого вдосконалення, а також сприяти забезпеченню стабільності та розвитку як на регіональному, так і на глобальному рівнях.

Аналіз досліджень і публікацій.

Тема ефективності регіональних політичних організацій у міжнародних відносинах в умовах глобалізації є актуальною та широко досліджуваною в сучасній науковій літературі. Основні напрямки досліджень у цій сфері можна виділити такі:

Д.Лаккер дослідив роль та місце регіональних політичних організацій у сучасній системі міжнародних відносин. Аналіз факторів, що впливають на ефективність функціонування регіональних політичних організацій здійснено у монографії за ред. С.Бергера. Дослідження Х.Кім присвячено механізмам взаємодії регіональних політичних організацій з глобальними міжнародними інституціями.

У монографії «Регіональні організації в умовах глобалізації» під загальною редакцією Дж.Вільямса вивчено вплив глобалізаційних процесів на діяльність та ефективність регіональних політичних організацій.

Загалом, дослідження у цій сфері спрямовані на виявлення ключових факторів, що визначають роль, інструменти та механізми функціонування регіональних політичних організацій та їх роль у сучасній системі міжнародних відносин.

Метою дослідження є аналіз ефективності регіональних політичних організацій у міжнародних відносинах в умовах глобалізації. Дослідження спрямоване на виявлення механізмів взаємодії та координації, які сприяють стабільності та розвитку регіональних систем, а також на визначення основних викликів та загроз, що постають перед ними в умовах глобалізаційних процесів. Крім того, дослідження має на меті розробку рекомендацій щодо підвищення ефективності регіональних політичних систем через оптимізацію чинних стратегій співпраці та інтеграції.

Виклад основного матеріалу.

Регіональні політичні організації - це інститути та механізми, які забезпечують політичну координацію та управління в межах певного регіону. Вони виступають посередниками між національними державами та глобальними інституціями, сприяючи вирішенню конфліктів, економічній інтеграції, політичній стабільності та соціальному розвитку. Їх

різноманітність обумовлена історичними, культурними, економічними та політичними факторами.

Історичний розвиток регіональних політичних організацій включає кілька етапів. Перший етап пов'язаний зі становленням національних держав у середньовічній Європі, коли виникла необхідність координації між різними територіями. Другий етап припадає на епоху колоніалізму, коли європейські держави створювали політичні структури для управління колоніями. Сучасний етап розпочався після Другої світової війни з потреби у нових механізмах співпраці для запобігання конфліктам та сприяння економічному розвитку.

Важливими подіями цього процесу стали утворення Європейського Союзу [Лук'янчук 2024], розвиток регіональних організацій в Африці, Азії та Латинській Америці [Regional Organizations 2024], а також процеси децентралізації та федералізації у ряді країн [Christoph Mohamad 2024]. Ці процеси сприяли створенню сучасних регіональних політичних систем, які активно адаптуються до глобальних викликів і відповідають сучасним вимогам.

Глобалізація як процес інтеграції світових економік, політик, культур і соціальних систем має кілька позитивних аспектів для регіональних політичних систем. Вона зміцнює регіональні альянси, сприяє спільному розв'язанню глобальних проблем, таких як зміна клімату та міграція, і підвищує міжнародний вплив регіонів.

Глобалізація сприяє зміцненню політичних альянсів та утворенню нових міжнародних партнерств. Наприклад, ЄС, створений для забезпечення мирного співіснування після Другої світової війни, демонструє глибоку інтеграцію та співпрацю між країнами-членами [European Union 2024]. Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) об'єднує країни та регіону для спільного розвитку та зміцнення економічної та політичної інтеграції [The Association 2024]. Азійський банк інфраструктурних інвестицій створений для фінансування інфраструктурних проєктів в Азії, цей банк об'єднує країни з метою спільного розвитку та покращення інфраструктури [АІВ 2024].

Глобалізація стимулює активізацію

міжнародної співпраці та інтеграції, що має важливе значення для регіональних політичних систем. Наприклад, Регіональна всеосяжна економічна партнерська угода (RCEP), угода про вільну торгівлю між країнами АСЕАН та їх партнерами, сприяє поглибленню економічної інтеграції в Азійсько-тихоокеанський регіоні [RCEP 2024]. Ініціатива «Один пояс, один шлях» (OPPS), запропонована Китаєм, сприяє розвитку транспортної, комунікаційної та економічної інфраструктури між Китаєм та країнами Європи, Азії та Африки [World Bank Group 2024].

Глобалізація має і негативні наслідки для регіональних політичних систем. Вона збільшує ризики політичної нестабільності через економічну взаємозалежність та глобальні кризи, які можуть спровокувати внутрішні конфлікти та втрату довіри до влади. Такі явища, як економічні кризи чи міжнародні конфлікти, можуть викликати соціальні протести та безлад. Глобальні конфлікти, такі як воєнні дії або міжнародний тероризм, загрожують національній безпеці та суверенітету, що призводить до посилення контролю та обмеження демократичних свобод.

Глобалізація також сприяє поширенню ідей, культур та ідеологій, що можуть викликати конфлікти в суспільствах з різними політичними та культурними системами. Це призводить до політичної нестабільності та впливає на економічний розвиток. Однак глобалізація також може сприяти поширенню демократичних цінностей та прав людини, сприяючи стабільним та відкритим політичним системам.

Отже, попри переваги глобалізації у формуванні політичних альянсів та розвитку міжнародної співпраці, вона також створює значні виклики для регіональних політичних систем. Ризики політичної нестабільності та вплив глобальних конфліктів підкреслюють важливість адаптації та ефективного управління для забезпечення стабільності та розвитку на регіональному рівні.

Серед регіональних організацій, які об'єднують країни певних географічних регіонів, можна виокремити ті, що мають політичні цілі. Наприклад, в Африці існують дві такі організації: Африканський Союз (АС) та Союз

Арабського Магрибу (АМУ).

АС, заснований у 2002 р., об'єднує 55 країн-членів. Основні цілі АС включають сприяння єдності та солідарності африканських держав, координацію співпраці для покращення життя африканських народів, захист суверенітету, територіальної цілісності та незалежності держав. Також вони спрямовані на викорінення колоніалізму і сприяння міжнародному співробітництву відповідно до Статуту ООН та Загальної декларації прав людини [About the African Union 2024].

АС відіграє ключову роль у забезпеченні миру та безпеки на континенті через такі ініціативи, як програма «Заглушення гармат» і створення Африканської архітектури миру та безпеки (APSA). Організація активно бореться з тероризмом і координує гуманітарну допомогу, сприяючи стабільності в регіоні.

Крім того, Африканський Союз сприяє економічному розвитку й інтеграції Африки через створення Африканської континентальної зони вільної торгівлі (AfCFTA), розвиток інфраструктури та співпрацю з міжнародними партнерами для залучення інвестицій і технологій.

Країни-члени АС стикаються з рядом викликів, таких як економічний розвиток, конфлікти, корупція, зміна клімату, проблеми здоров'я, міграція, фінансова стабільність та гуманітарні виклики. Розв'язання цих проблем вимагає комплексного підходу для зміцнення ролі АС як ключового регіонального об'єднання на континенті.

АМУ, заснований у 1989 р., об'єднує п'ять країн Північної Африки. Метою АМУ є сприяння регіональній інтеграції та економічному і соціальному розвитку країн Магрибу, координуючи спільні політичні, економічні, соціальні та культурні зусилля [Objectifs et tâches 2024].

АМУ грає ключову роль у забезпеченні міжнародної безпеки та врегулюванні конфліктів в Північній Африці через спільні заходи з боротьби з тероризмом, підтримку стабільності та гуманітарну допомогу. Він також сприяє економічній співпраці та розвитку серед своїх держав-членів, активно взаємодіють із міжнародними організаціями та іншими регіонами світу. АМУ стикається з викликами, такими

як політична фрагментарність та економічна залежність від нафти, що ускладнює розвиток регіону.

В Азії існують дві регіональні організації: Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН) і Південноазійська асоціація регіонального співробітництва (SAARC).

АСЕАН, заснована 1967 р., об'єднує десять країн регіону. Організація спрямована на підтримку економічного зростання, соціального розвитку та зміцнення міжнародної стабільності в регіоні Південно-Східної Азії [Африканський Союз 2024].

У 2013 р. АСЕАН уклала угоду про взаємну правову допомогу у кримінальних справах для боротьби з транснаціональними злочинами. Проте Малаккська протока і прилеглі регіони продовжують залишатися центрами морського піратства. АСЕАН прийняла Декларацію з прав людини у 2012 р., але деякі країни-члени, такі як В'єтнам і М'янма, стикаються з проблемами в галузі прав людини. В'єтнам критикується за обмеження свободи преси, а М'янма має низькі рейтинги у світових звітах про свободу. У 1995 р. країни АСЕАН уклали Бангкокську угоду про зону без ядерної зброї, оголошуючи Південно-Східну Азію як зону без ядерної зброї. Проте у Південнокитайському морі триває територіальний конфлікт між Китаєм, Тайванем, Брунеї, В'єтнамом, Малайзією та Філіппінами щодо Спратлі та Парасельських островів. У 2021 р. у М'янмі стався військовий переворот, на який АСЕАН відреагувала засудженням і закликом до мирного діалогу. Проте більшість угод залишається невиконаними, що призвело до відсутності представників М'янми на самітах АСЕАН [АСЕАН 2024].

АСЕАН відіграє важливу роль у забезпеченні міжнародної безпеки та стабільності в Південно-Східній Азії через співпрацю з міжнародними організаціями, такими як ООН, ЄС, Китай, Японія, США та Індія, і координацію гуманітарної допомоги в кризових ситуаціях. Організація підтримує без'ядерний статус регіону і займається економічним розвитком. Проте її зусилля обмежені територіальними конфліктами в Південно-Китайському морі, політичною нестабільністю й економічною

нерівністю. Для успішного подолання цих викликів важлива координація між країнами-членами, удосконалення політичних механізмів і підтримка міжнародних ініціатив у сферах безпеки, сталого розвитку та кібербезпеки.

SAARC, заснована у 1985 р., є регіональною організацією, що об'єднує вісім країн Південної Азії. Вона має широкі політичні цілі, такі як економічний розвиток, соціальний прогрес і культурне збагачення регіону, сприяючи добробуту і покращенню якості життя народів Південної Азії. SAARC активно працює над зміцненням взаємної довіри та розуміння між країнами-членами для забезпечення мирного співіснування і стабільності в регіоні [About SAARC 2024].

SAARC, як ключова міжурядова організація Південної Азії, активно працює над забезпеченням безпеки та стабільності в регіоні через свою миротворчу діяльність, включаючи медіацію та миротворчі місії для врегулювання конфліктів між своїми країнами-членами. Організація також координує боротьбу з тероризмом і транснаціональною злочинністю, сприяючи зміцненню безпеки. У сфері економічної інтеграції SAARC відіграє важливу роль у сприянні розвитку торговельних відносин між країнами-членами шляхом зниження митних бар'єрів і підтримки інтеграції на регіональному ринку. Це сприяє економічній стабільності та допомагає знижувати соціально-економічні причини конфліктів, сприяючи загальному розвитку регіону.

SAARC також співпрацює з міжнародними організаціями для формування глобальних стратегій і спільних підходів до кліматичних змін, сталого розвитку та міжнародної торгівлі. Однак організація стикається з викликами, такими як політичні розбіжності між державами-членами, проблеми тероризму, екстремізму, бідності та соціально-економічної нерівності, які потребують зміцненої уваги та співпраці для їх вирішення.

Рада Європи (СоЕ) та Європейський Союз (ЄС) є двома важливими регіональними об'єднаннями в Європі.

СоЕ, заснована у 1949 р., об'єднує 46 країн-членів і має на меті розвиток демократії, захист прав людини та верховенство права в

Європі та за її межами. Організація активно бореться з насильством проти жінок і дітей, корупцією, кіберзлочинністю, расизмом, торгівлею людьми та іншими глобальними проблемами. СоЕ також сприяє захисту свободи слова, приватності, прав національних меншин і соціальних прав.

Рада Європи (СоЕ) грає ключову роль у забезпеченні міжнародної безпеки та управлінні конфліктними ситуаціями в Європі. Її активна діяльність у захисті прав людини, моніторингу демократії та сприянні правовій реформі сприяє зміцненню стабільності та мирного вирішення конфліктів у регіоні.

СоЕ не має безпосередніх економічних програм, але її робота у розробці стандартів і співпраця з іншими міжнародними організаціями сприяють правовій стабільності та розвитку економічних стандартів у Європі, що створює сприятливий економічний клімат для країн-членів. СоЕ активно співпрацює з ООН, ЄС та іншими міжнародними та регіональними організаціями для розв'язання спільних викликів, зокрема захисту прав людини, міжнародної безпеки та юридичної реформи, що сприяє зміцненню міжнародної стабільності та обміну досвідом у впровадженні стандартів на міжнародному рівні.

Проте, СоЕ стикається з комплексом викликів, таких як розширення членства, гармонізація законодавства, обмежені бюджетні ресурси, необхідність реформування інституцій та геополітичні зміни в Європі та світі. Для успішного подолання цих викликів необхідна стратегічна адаптація і співпраця з іншими міжнародними організаціями, що є критичним для збереження ролі СоЕ як провідного захисника прав людини та демократії.

Європейський Союз (ЄС), заснований у 1993 р., об'єднує 27 країн-членів. Його основні політичні цілі включають сприяння миру та безпеці, захист основних прав і свобод, забезпечення економічного і соціального розвитку, підтримку правової державності, просування європейської інтеграції та співпрацю з міжнародними партнерами для вирішення глобальних викликів, таких як зміна клімату та сталий розвиток [Principles, values 2024].

ЄС займає ключову позицію у

гарантуванні міжнародної безпеки та управлінні конфліктними ситуаціями через різноманітні інструменти та підходи. Країни-члени ЄС використовують спільну зовнішню та безпекову політику для узгоджених дій та позицій на міжнародній арені, використовуючи політичні, економічні та військові механізми для вирішення конфліктів. Участь у миротворчих операціях та надання гуманітарної допомоги підкріплюють його зобов'язання до міжнародної стабільності та захисту прав людини.

ЄС виявляє свій економічний вплив у глобалізованому світі через розвинутий внутрішній ринок, що сприяє вільному руху товарів, послуг, капіталу та робочої сили між країнами-членами, стимулюючи економічне зростання та інновації. ЄС активно залучений до зовнішньої торговельної політики та надання економічної допомоги країнам розвитку, сприяючи їхньому сталому розвитку й участі в глобальних ініціативах, таких як боротьба зі зміною клімату та цифрова трансформація. Одночасно ЄС стикається з серйозними викликами, такими як Brexit, міграційна криза, євроскептицизм і економічні диспропорції, що вимагають стратегічного підходу та єдності для ефективного вирішення.

Регіональна організація Карибська співдружність CARICOM, заснована в 1973 р., є ключовим регіональним об'єднанням країн Карибського басейну з 20 країнами-членами. З них 16 розташовані в Північній Америці й 4 - в Південній Америці. Основні політичні цілі організації включають покращення рівня життя і праці, забезпечення повної зайнятості, прискорений економічний розвиток, розширення міжнародних торговельно-економічних відносин і підвищення конкурентоспроможності [Who we are- CARICOM 2024].

CARICOM відіграє ключову роль у забезпеченні міжнародної безпеки в Карибському басейні через міжнародну співпрацю та багатосторонні зусилля, включаючи боротьбу з транснаціональною злочинністю, кризове управління природними лихами, захист прав людини та співпрацю в миротворчих місіях. Організація також активно сприяє економічній інтеграції шляхом стимулювання торгівлі, інвестицій, розвитку інфраструктури та

туризму, приваблення іноземних інвестицій і покращення міжнародного статусу через співпрацю з різними міжнародними організаціями. CARICOM також співпрацює з ООН, ЄС та іншими регіональними блоками для вирішення глобальних викликів, таких як сталий розвиток і боротьба зі зміною клімату.

Проте організація стикається з серйозними викликами, такими як економічна вразливість через залежність від експорту сировини та туризму, природні катастрофи, високий рівень державного боргу, безробіття та бідність. Розв'язання цих проблем потребує комплексного підходу і підсилення регіональної співпраці в CARICOM для забезпечення сталого економічного розвитку і соціальної стабільності в регіоні.

Ліга арабських держав (ЛАД) об'єднує країни з регіонів Азія й Африка, тоді як Середземноморський союз (UfM) об'єднує країни з регіонів Європа, Азія й Африка для сприяння регіональному співробітництву та розвитку на перетині трьох континентів.

ЛАД заснована 1945 р. і об'єднує 22 арабські країни Африки та Азії. Політичні цілі Ліги арабських держав включають зміцнення арабських зв'язків на основі поваги до незалежності та суверенітету, досягнення добробуту всіх членів, призначення представника Палестини для участі у Лізі, співпрацю з країнами, які не є членами, а також призначення генерального секретаря Ліги [The charter 2024].

ЛАД відіграє ключову роль у забезпеченні міжнародної безпеки через організацію миротворчих місій, співпрацю у вирішенні конфліктів та застосування санкцій, а також координацію дипломатичних ініціатив для зміцнення регіональної стабільності. Організація сприяє економічній співпраці серед своїх членів, підтримуючи розвиток інфраструктури, залучення іноземних інвестицій та створення спільних проєктів. Однак її ефективність обмежується різними економічними викликами та неоднаковим рівнем розвитку країн-членів. ЛАД активно співпрацює з ООН, ЄС, АС та іншими міжнародними організаціями у сферах миротворчості, економічного розвитку, гуманітарної допомоги та інших глобальних ініціатив, сприяючи зміцненню своєї міжна-

родної позиції. Однак ЛАД зіткнувся з внутрішніми конфліктами, недостатньою координацією дій, геополітичними суперечностями та економічними обмеженнями, що ускладнюють її здатність ефективно реагувати на виклики та забезпечувати стабільність у регіоні.

Середземноморський союз (UfM), заснований 2008 р., є міжурядовою організацією, що об'єднує 43 країни з Європи, Африки та Азії. Політичні цілі UfM включають зміцнення регіонального співробітництва та діалогу, сприяння інклюзивному та сталому розвитку, а також підвищення стабільності та інтеграцію в євросередземноморський регіон [Who we are 2024].

Середземноморський союз (UfM) відіграє ключову роль у забезпеченні міжнародної безпеки та управлінні конфліктними ситуаціями в Середземноморському регіоні, об'єднуючи 43 країни Європи, Африки та Азії. Організація активно бореться з транснаціональними загрозами, такими як тероризм, організована злочинність, контрабанда наркотиків і незаконна міграція, сприяючи миротворчій діяльності, медіації та гуманітарній допомозі. UfM також підтримує сталий економічний розвиток, соціальну стабільність та культурні ініціативи.

Економічний вплив UfM проявляється через розвиток торгівлі та інвестицій, інфраструктурні проєкти, підтримку економічної інтеграції та підвищення конкурентоспроможності на глобальному ринку. Організація взаємодіє з міжнародними структурами, такими як ООН, ЄС, Європейський банк реконструкції та розвитку, Африканський Союз та Ліга арабських держав, для сприяння стабільності, розвитку і співробітництва в регіоні Середземного моря. Попри важливу роль, UfM стикається з різними викликами, включаючи політичні напруження, економічну нерівність серед країн-учасниць, культурні та соціальні різниці, екологічні проблеми та масові міграційні потоки.

У таблиці 1 наведено політичні регіональні організації (РО) та їх цілі, діяльність, співпрацю та виклики. Ця таблиця надає короткий огляд головних аспектів діяльності кожної організації, їх цілей та викликів, з якими вони стикаються.

Політичні регіональні організації світу

Таблиця 1. Політичні регіональні організації світу

РО	Цілі	Діяльність	Співпраця з міжнародними організаціями	Виклики
CARICOM	Покращення життя громадян, економічний розвиток	Боротьба з транснаціональною злочинністю, кризове управління	ООН, інші	Економічна вразливість, природні катастрофи, високий державний борг
ЛАД	Сприяння політичній стабільності, економічному розвитку	Посередництво у конфліктах, організація миротворчих місій	ООН, ЄС, АС, ОІС, Світовий банк, МВФ, ОЕСР	Внутрішня нестабільність, міжарабські суперечності, геополітичні виклики
UfM	Регіональне співробітництво, інклюзивний та сталий розвиток	Боротьба з тероризмом, організованою злочинністю, міграцією	ООН, ЄС, ЄБРР, АС, ЛАД	Політичні напруження
AMU	Політична та культурна інтеграція	Боротьба з тероризмом, політична стабільність	ЛАД, АС	Політичні конфлікти, економічні різниці між країнами
АС	Політична, економічна та соціальна інтеграція	Боротьба з тероризмом, конфлікти, розвиток торгівлі	ООН, AMU, ЄС	Політична нестабільність, соціальна нерівність
ASEAN	Економічна і політична співпраця	Боротьба з тероризмом, політичні конфлікти	ASEAN+3, ООН, ЄС	Територіальні конфлікти, економічні відмінності
SAARC	Сприяння економічному та соціальному розвитку	Конфлікти між державами-членами, торгівля, інфраструктурні проекти	ООН, ASEAN, ЄС	Політичні конфлікти між Індією та Пакистаном
ЄС	Економічна і політична інтеграція	Мир та безпека, політична стабільність	ООН, НАТО, СоЕ	Економічні виклики, управлінська інтеграція, міграція
СоЕ	Зміцнення прав людини та демократії	Зміцнення прав людини, правова допомога	ОБСЄ, ООН, ЄС, Європейський Суд з прав людини	Політичні розбіжності, правові стандарти

Авторська розробка

Висновки.

Ефективність регіональних політичних організацій у міжнародних відносинах вимагає комплексного підходу, оцінюючи їх за здатність до вирішення конфліктів і забезпечення безпеки в регіоні.

Економічна інтеграція, підтримувана організаціями, сприяє створенню єдиного економічного простору і спільних інфраструктурних проєктів, що підвищує конкурентоспроможність регіону в умовах глобалізації.

Важливим аспектом є співпраця з міжнародними організаціями, що підсилює вплив і ефективність регіональних ініціатив у вирішенні глобальних викликів.

Соціокультурна інтеграція та підтримка громадянського суспільства через розви-

ток освіти, науки та культурних обмінів є ключовими для стабільності та розвитку регіону в умовах глобалізації.

Рекомендації:

1. Розвивати спільні управлінські механізми для ефективного управління і стратегічного прийняття рішень.

2. Заохочувати культурні обміни й освітні програми для зміцнення соціокультурної спільноти.

3. Посилювати створення спільних ринків і інфраструктурних проєктів для підтримки економічної стабільності.

4. Розвивати партнерські відносини з міжнародними структурами для вирішення глобальних викликів.

5. Підсилити діяльність у сфері конфліктології для зміцнення політичної стабільності.

Бібліографічні посилання / References

- About SAARC. (2024). *SAARC Secretariat*. Retrieved July 12, 2024 from <http://surl.li/bhoftm>
- About the African Union. (2024). *African Union*. Retrieved July 10, 2024 from <https://au.int/en/overview>
- AIB - Asian Infrastructure Investment Bank. (2024). Retrieved July 10, 2024 from <https://www.aiib.org/en/index.html>
- European Union. (2024). *European integration portal*. Retrieved July 12, 2024 from <http://surl.li/xlqgde>
- Mohamad-Klotzbach, C. (2024). On the relationship between federalism, decentralization, and statehood - 50 shades of federalism. *50 Shades of Federalism*. Retrieved July 12, 2024 from <http://surl.li/iyzajs>
- Objectifs et tâches. (2024). *Site web officiel de l'Union du Maghreb Arabe*. Retrieved July 12, 2024 from <http://surl.li/iokuqg> (in French)
- Principles, values, access to information. (2024). *European Union*. Retrieved July 12, 2024 from <http://surl.li/iyehle>
- RCEP. (2024). *Rcepsec.org*. Retrieved July 12, 2024 from <https://rcepsec.org/>
- Regional Organizations. (2024). *Home-INTOSAI*. Retrieved July 12, 2024 from <http://surl.li/szghna>
- The Association Of Southeast Asian Nations. (2024). *ASEAN*. Retrieved July 12, 2024 from <https://asean.org/>
- The charter of the League of Arab States. (2024). *The League of Arab States*. Retrieved July 12, 2024 from <http://www.leagueofarabstates.net/en/aboutlas/Pages/Charter.aspx>
- Who we are – CARICOM. (2024). *CARICOM – Caribbean Community*. Retrieved July 12, 2024 from <https://caricom.org/our-community/who-we-are/>
- Who we are. (2024). *Union for the Mediterranean - UfM*. Retrieved July 12, 2024 from <http://surl.li/gvyenr>
- World Bank Group. (2022, March 24). *Belt and road initiative*. *World Bank*. Retrieved July 12, 2024 from <https://www.worldbank.org/en/topic/regional-integration/brief/belt-and-road-initiative>
- АСЕАН: країни економічної зневіри або прохідний пішак. (2024). *Intent. / ASEAN: Krainy ekonomichnoi zneviry abo prokhidnyi pishak* [ASEAN Countries: Countries of Economic Despair or a Passing Pawn]. (2024). *Intent*. Retrieved July 12, 2024 from <http://surl.li/mshdbg/> (in Ukrainian)
- Африканський Союз. (2024). *Greelane / Afrykanskyi Soiuz* [African Union]. *Greelane*. (2024). Retrieved July 12, 2024 from <http://surl.li/tyazlq> (in Ukrainian)
- Лук'янчук, В. Створення Європейського Союзу (2024). Цей день в історії / Lukianiuk, V. (2024). *Tsei den v istorii: 7 liutoho 1992: Stvorennia Yevropeiskoho Soiuzu* [This Day in History: February 7, 1992: Creation of the European Union]. *Tsei den v istorii*. Retrieved July 12, 2024 from <https://www.jnsm.com.ua/h/0207M/> (in Ukrainian)